

Yttrande från Regionkommittén om "Genomförande av gemenskapens Lissabonprogram: Finansiering av tillväxten i små och medelstora företag – Att skapa europeiskt mervärde"

(2007/C 146/11)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- ReK rekommenderar starkt att man kontinuerligt utför konsekvensanalyser på små och medelstora företag i samband med all ny lagstiftning och politik inom EU som direkt kan påverka de små och medelstora företagens utveckling.
- Kommittén rekommenderar också att åtgärder vidtas för att de små och medelstora företagen enkelt skall få tillgång till mellanliggande finansiella institut och organisationer som ansvarar för att tillhandahålla stöd inom ramen för CIP och JEREMIE. Vidare rekommenderar ReK att EIB-gruppen mer aktivt informerar om sin roll och sitt mervärde samt om metoderna för att få tillträde till de nya instrumenten CIP och JEREMIE.
- Regionkommittén rekommenderar starkt att Europeiska kommissionen inkluderar bästa praxis på regional nivå i kommande diskussioner på EU-nivå. Regionerna kan stimulera potentiellt tillgängligt privat kapital genom att skapa och finansiera nätverk för "informellt kapital" där privata investerare kommer i kontakt med företag i sådd- och startfaserna.
- ReK rekommenderar starkt att finansiella åtgärder åtföljs av kompletterande instrument. Regionerna spelar en viktig roll när det gäller att tillhandahålla den infrastruktur som behövs för att stödja små och medelstora företag, såsom utvecklingen av kluster och yrkesutbildning. Regionerna kan också erbjuda värdefulla erfarenheter åt företagskuvöser med gemensam utrustning och personalpolitik (finansierade av Europeiska socialfonden) genom att stödja innovation, ge handledning och erbjuda program för ökad investeringsbenägenhet. Dessutom bör entreprenörskap inkluderas i utbildningsprogrammen. Det är den kompletterande karaktären hos dessa åtgärder som gör att de nystartade företagens möjlighet att lyckas ökar.

Referensdokument

Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: Genomförande av gemenskapens Lissabonprogram: Finansiering av tillväxten i små och medelstora företag – Att skapa europeiskt mervärde

KOM(2006) 349 slutlig

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av

meddelandet från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och regionkommittén – *Genomförande av gemenskapens Lissabonprogram: Finansiering av tillväxten i små och medelstora företag – Att skapa europeiskt mervärde* KOM(2006) 349 slutlig

kommissionens beslut av den 29 juni 2006 att rådfråga Regionkommittén i detta ärende, i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget,

presidiets beslut av den 25 april 2006 att ge utskottet för ekonomisk politik och socialpolitik i uppdrag att utarbeta yttrandet i ärendet,

det utkast till yttrande CdR 338/2006 rév. 1 som antogs av utskottet för ekonomisk politik och socialpolitik den 15 december 2006 (föredragande: **Harry Dijkstra** (NL-ALDE), ledamot av provinsstyrelsen i Flevoland),

och av följande skäl:

23 miljoner små och medelstora företag i Europa står för 67 % av EU:s BNP och erbjuder 75 miljoner arbetstillfällen. Inom vissa sektorer står de små och medelstora företagen för upp till 80 % av den sammanlagda sysselsättningen. 99 % av alla företag klassificeras som mikroföretag (bestående av 1-9 personer).

Yttrandet antogs vid Regionkommitténs 68:e plenarsession den 13-14 februari 2007 (sammanträdet den 13 februari).

1. Regionkommitténs synpunkter*Stöd för Lissabonprocessen*

1.1 Regionkommittén välkomnar Europeiska kommissionens meddelande om finansiering av tillväxten i små och medelstora företag, som ger en klar analys av de problem som gemenskapens och medlemsstaternas institutioner står inför samt av de instrument som de förfogar över.

1.2 ReK stöder slutsatserna från Europeiska rådets vårtoppmöte, där det underströks att en integrerad finansmarknad och tillräcklig tillgång till finansiering är av grundläggande betydelse för att små och medelstora företag skall kunna växa. Genom reformer på nationell nivå och EU-nivå erbjuder Lissabonprocessen en ram inom vilken tillgången till finansiering kan förbättras. De lokala och regionala myndigheternas deltagande är en av de viktigaste förutsättningarna för att Lissabonreformerna skall kunna genomföras framgångsrikt. För att stödja ett verkligt partnerskap mellan de olika styresnivåerna har Regionkommittén genomfört en EU-omfattande enkät beträffande de lokala och regionala myndigheternas deltagande i utvecklingen av de nationella reformprogrammen och en analys av den lokala och regionala dimensionen i dessa program. Kommittén har också inrättat en övervakningsplattform för Lissabonstrategin.

Bättre förutsättningar för riskkapitalinvesteringar

1.3 Regionkommittén är medveten om att det – trots avsevärda framsteg under de senaste åren – krävs fler åtgärder och att fler instrument måste utvecklas om unionen skall lyckas uppnå målen i Lissabonagendan. De europeiska riskkapitalmark-

naderna har ännu inte nått sin fulla potential. Detta avspeglar marknadens misslyckande beträffande kapitalfinansiering i (och före) såddfasen och i inledningsfasen på grund av problem såväl i fråga om tillhandahållandet av som efterfrågan på riskkapital. Som en följd av detta utnyttjas innovationspotentialen inte fullt ut, vilket leder till lägre ekonomisk tillväxt och lägre sysselsättningsnivåer. Dessutom har mycket få nyetablerade europeiska företag som utnyttjar innovativ teknik blivit globala ledare inom sin sektor.

1.4 Kommittén välkomnar EU-institutionernas och medlemsstaternas avsikt att skapa de förutsättningar som krävs för att möjliggöra en hållbar tredubbling av investeringar från riskkapitalfonder i såddföretag och nystartade företag till 2013.

1.5 ReK är medveten om att det fortfarande förekommer markanta skillnader i de finansierings- och banksystem som tillämpas i unionens olika medlemsstater, och att dessa bör harmoniseras ytterligare för att man skall kunna säkerställa att alla små och medelstora företag har samma förutsättningar att utnyttja inre marknadens potential och därigenom främja tillväxt och sysselsättning.

1.6 Kommittén håller med kommissionen om att en strategi för hur man drar sig ur en investering är ytterst viktig för att en riskkapitalinvestering skall vara resultatrik. ReK instämmer i kommissionens åsikt att många europeiska aktiemarknader har infört bra alternativ som gör det möjligt för tillväxtföretag att anskaffa kapital, och välkomnar därför åtgärder som underlättar åtkomsten till kapital via tillväxtaktiemarknader i hela EU.

1.7 Kommittén konstaterar att de existerande finansieringsproblemen för nystartade små och medelstora företag hindrar tillväxt och innovation i EU. ReK delar kommissionens uppfattning att en ytterligare specialisering av fonderna och en utveckling av särskild sektorexperis är nödvändig för att investeringarna skall bli så lönsamma som möjligt.

1.8 ReK håller med kommissionen om att riskkapitalförvaltare bör ha möjlighet att skaffa kapital och göra gränsöverskridande investeringar på inre marknaden utan att detta medför orimliga skattekostnader eller byråkratiska hinder. ReK uppmanar medlemsstaterna att vidta lämpliga åtgärder för att se till att det råder rättvis konkurrens med lika möjligheter på de gränsöverskridande investeringarnas område, och att skattekostnaderna harmoniseras och de byråkratiska hindren minskar ömsesidigt.

1.9 ReK välkomnar förslaget beträffande ett nytt europeiskt patent som garanterar minskade kostnader för små och medelstora företag. De höga kostnaderna för det nuvarande europeiska patentet hämmar en snabb ekonomisk tillväxt i fråga om innovationer.

Mer lånefinansiering för små och medelstora företag

1.10 Regionkommittén konstaterar att banklån fortfarande utgör den huvudsakliga finansieringskällan för små och medelstora företag. Kommittén beklagar att Basel II ökar den mer riskfyllda utlåningens viktning med 50 %, vilket med all säkerhet ökar lånekostnaderna för nystartade och innovativa företag.

1.11 ReK beklagar att ett av de största problemen i anslutning till de små och medelstora företagens tillgång till finansiering är att de stora bankerna försvinner från de lokala marknaderna i landsbygdsområden, glesbefolkade områden och ekonomiskt svaga områden. Detta leder till ett allt större beroende av lokala banker som specialiserat sig på lån till små och medelstora företag. En förändring av bestämmelserna på detta område skulle kunna vara av stor betydelse för tillgången till finansiering för de små och medelstora företagen.

1.12 Regionkommittén är medveten om att Europa kännetecknas av ett antal kulturella drag som också utgör en tillväxtpotential. Små och medelstora företag bör få stöd för att öka sin beredskap att ta risker och för att förbättra sin företagarkultur. Därigenom kan man motverka tillväxthämmande faktorer.

EU:s bidrag till finansiering av små och medelstora företag

1.13 ReK konstaterar att det för målgruppen behövs konkreta, skraddarsydd lösningar när det gäller anskaffandet av riskkapital. De regionala myndigheternas möjligheter att tillhandahålla kapital för riskkapitalfonder är begränsade, och kommittén ställer sig därför positiv till att Europeiska regionala utvecklingsfonden ges möjlighet att tillhandahålla kapital för regionala riskkapitalfonder. Tillgången till offentlig finansiering på lönsamma villkor förändrar relationen mellan risk och

avkastning för privata investerare och gör dem mer villiga att komma in på riskkapitalmarknaden.

1.14 Kommittén välkomnar EU-instrumenten inom 7:e ramprogrammet för forskning och utveckling, ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation (CIP) samt JEREMIE-initiativet.

1.15 ReK välkomnar också den möjlighet som erbjuds genom förordningen om Europeiska regionala utvecklingsfonden och som innebär att man med hjälp av medfinansiering från EU upprättar ett "kupongsystem för kunskap" i syfte att främja innovationers etablering på marknaden.

1.16 ReK konstaterar att Europeiska investeringsbanken (EIB) och Europeiska investeringsfonden (EIF) inte har kapacitet att ha direkta förbindelser med små och medelstora företag, men att de kan tillhandahålla tekniskt stöd och kapital vid sidan av JEREMIE- och CIP-instrumenten via mellanliggande finansiella institut och organisationer i medlemsstaterna och regionerna.

1.17 Kommittén konstaterar också att EU-instrumenten i hög grad är fokuserade på nystartade och högpresterande företag, trots det faktum att 75 % av de små och medelstora företagen hör till en annan kategori.

2. Regionkommitténs rekommendationer

Stöd för Lissabonprocessen

2.1 Regionkommittén rekommenderar att kommissionen stöder ett stort antal lösningar för hur man skall förbättra de små och medelstora företagens tillgång till finansiering, så att man kan erbjuda skraddarsydd finansiering och på så sätt uppfylla de enskilda små och medelstora företagens ekonomiska behov. De europeiska små och medelstora företagens mångfald utgör en av den europeiska ekonomins viktigaste tillgångar.

2.2 ReK rekommenderar därför starkt att man kontinuerligt utför konsekvensanalyser på små och medelstora företag i samband med all ny lagstiftning och politik inom EU som direkt kan påverka de små och medelstora företagens utveckling.

Bättre förutsättningar för riskkapitalinvesteringar

2.3 Regionkommittén rekommenderar att kommissionen och medlemsstaterna i högre grad utnyttjar möjligheterna till riskkapitalinvesteringar och riskdelningsmodellerna, för att stimulera privata investerare att använda riskkapitalinstrument för små och medelstora företag.

2.4 ReK rekommenderar också att man utformar strategier som syftar till kulturförändringar och som uppmanar risktagning, vilket bidrar till ett framgångsrikt genomförande av Lissabonagendan. Slutligen rekommenderar ReK också att kommissionen och medlemsstaterna i sin politik även i fortsättningen försöker avlägsna "stämpeln av misslyckande" i synnerhet i samband med konkurser där det inte rör sig om bedrägeri.

Mer lånefinansiering för små och medelstora företag

2.5 Regionkommittén anser att den nuvarande mångfalden vad gäller kreditinstitut på den europeiska marknaden för privata banktjänster avspeglar den skiftande efterfrågan på finansiella produkter och tjänster som finns bland enskilda individer, små och medelstora företag, bolag och lokala myndigheter. För att säkerställa att denna efterfrågan ständigt kan tillgodoses rekommenderar kommittén att EU-lagstiftningen inte favoriserar någon särskild bankmodell eller kundtyp.

2.6 ReK rekommenderar att de lokala och regionala myndigheternas erfarenheter beaktas vid utbytet av kunskap och bästa praxis under de tematiska arbetskonferenser och rundabordsamtal som anordnas av kommissionen. Utbytet av kunskap mellan de viktigaste aktörerna i medlemsstaterna är av avgörande betydelse om man vill hålla sig à jour inom den förhållandevis lilla sektor som tillhandahållandet av riskkapital utgör.

2.7 Kommittén förutser att ett stort antal företag kommer att gå till försäljning på grund av den åldrande befolkningen, varför finansieringen av övertagandena (uppköp och inköp) följaktligen kräver särskild uppmärksamhet.

EU:s bidrag till finansiering av små och medelstora företag

2.8 Regionkommittén rekommenderar att åtgärder vidtas för att förbättra de små och medelstora företagens – i synnerhet mikroföretagens – tillgång till samarbetsprogrammen inom ramen för sjunde ramprogrammet för forskning.

2.9 Kommittén rekommenderar också att åtgärder vidtas för att de små och medelstora företagen enkelt skall få tillgång till mellanliggande finansiella institut och organisationer som ansvarar för att tillhandahålla stöd inom ramen för CIP och JEREMIE. Vidare rekommenderar ReK att EIB-gruppen mer aktivt informerar om sin roll och sitt mervärde samt om metoderna för att få tillträde till de nya instrumenten CIP och JEREMIE.

2.10 ReK rekommenderar att man regelbundet övervakar de särskilda möjligheterna och utmaningarna på den europeiska finansmarknaden, såsom följderna av de demografiska förändringarna.

2.11 Kommittén rekommenderar att EIF får en viktigare roll när det gäller att tillhandahålla stöd till regionala riskkapitalfonder. EIF bör därför överväga att erbjuda kunskap och erfarenheter till regionala fonder vars kapital underskrider 35 miljoner euro.

2.12 Kommittén rekommenderar att man slår samman existerande informationsställen för små och medelstora företag på EU-nivå och på nationell och regional nivå för att på så sätt skapa en överskådlig och lättillgänglig s.k. "one-stop information shop" där all information kan erhållas på ett enda ställe. Man

bör uppmuntra utnyttjandet av redan existerande regionala institutioner och myndighetstjänster på Internet (e-förvaltning).

Bättre styrning

2.13 Regionkommittén rekommenderar starkt att Europeiska kommissionen inkluderar bästa praxis på regional nivå i kommande diskussioner på EU-nivå. Regionerna kan stimulera potentiellt tillgängligt privat kapital genom att skapa och finansiera nätverk för "informellt kapital" där privata investerare kommer i kontakt med företaget i sådd- och startfaserna.

2.14 ReK rekommenderar starkt att finansiella åtgärder åtföljs av kompletterande instrument. Regionerna spelar en viktig roll när det gäller att tillhandahålla den infrastruktur som behövs för att stödja små och medelstora företag, såsom utvecklingen av kluster och yrkesutbildning. Regionerna kan också erbjuda värdefulla erfarenheter åt företagskuvöser med gemensam utrustning och personalpolitik (finansierade av Europeiska socialfonden) genom att stödja innovation, ge handledning och erbjuda program för ökad investeringsbenägenhet. Dessutom bör entreprenörskap inkluderas i utbildningsprogrammen. Det är den kompletterande karaktären hos dessa åtgärder som gör att de nystartade företagens möjlighet att lyckas ökar.

2.15 Regionkommittén rekommenderar att medlemsstaterna och EU intensifierar insatserna för att fullborda den inre marknaden, genomför den inre marknads motsvarande lagstiftning och avlägsnar eventuella obefogade administrativa hinder för gränsöverskridande samarbete – inklusive hinder på områdena skatter och exportkreditförsäkringar – för att förbättra konkurrenskraften och öppenheten på den europeiska marknaden i en global ekonomi.

2.16 Kommittén rekommenderar att man uppmuntrar affärsänglars deltagande i den regionala ekonomiska utvecklingen i Europa och vice versa. Det är allmänt känt att affärsänglar föredrar att göra affärer i sin egen region, dvs. inom en radie på 100-150 km från "ängelns" hemort. Man bör öka kännedomen om nätverk för affärsänglar.

2.17 ReK rekommenderar att man utnyttjar regionala "rullande" fonder, där det offentliga deltagandet styrs via en eller flera fondstrukturer, för att främja den privata sektorns investeringskapacitet. De nya reglerna för statligt stöd bör göra det möjligt för regionerna att fortsätta att arbeta med detta hållbara instrument.

2.18 Regionkommittén rekommenderar slutligen att EU:s instrument för riskkapital stöder regionala och nationella instrument. Extra samfinansiering skapar en större volym och större kritisk massa vad gäller fondens storlek, och fondens framgångsnivå skulle kunna förbättras genom en sådan spridning av aktieportföljen. Detta skulle också möjliggöra gränsöverskridande investeringar samt leda till en harmonisering av systemen och till en minskad fragmentering av inre marknaden i EU.

Bryssel den 13 februari 2007.

Regionkommitténs
Ordförande
Michel DELEBARRE